

Quickscan Flora en Fauna

Uitbreiding Bedrijventerrein te Kollum

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedijk 89

8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Flora en Fauna Uitbreiding Bedrijventerrein te Kollum

Leeuwarden, maart 2025

In opdracht van:
Rho Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:
Dhr. R. Fokker
Mevr. A. Reitsema

Autorisatie:
Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX B.V. (2025). Quickscan Flora en Fauna/ Uitbreiding Bedrijventerrein te Kollum. Rapport 25032. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Niets uit dit drukwerk mag door anderen dan de opdrachtgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Bureau FaunaX B.V., behoudens voor zover dit drukwerk wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Dit drukwerk mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van Blij12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.3	Zoogdieren	6
	Vleermuizen	6
	Overige zoogdieren.....	7
2.4	Reptielen.....	8
2.5	Amfibieën	9
2.6	Vissen	9
2.7	Ongewervelden	9
2.8	Gebiedsbescherming.....	10
	Stikstofgevoeligheid.....	10
2.9	Houtopstanden	11
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	12
3.1	Overzicht beschermde soorten	12
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	12
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	14
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	15
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Ow Soortbescherming	- 1 -
	Ow Gebiedsbescherming.....	- 4 -
	Ow Houtopstanden	- 5 -

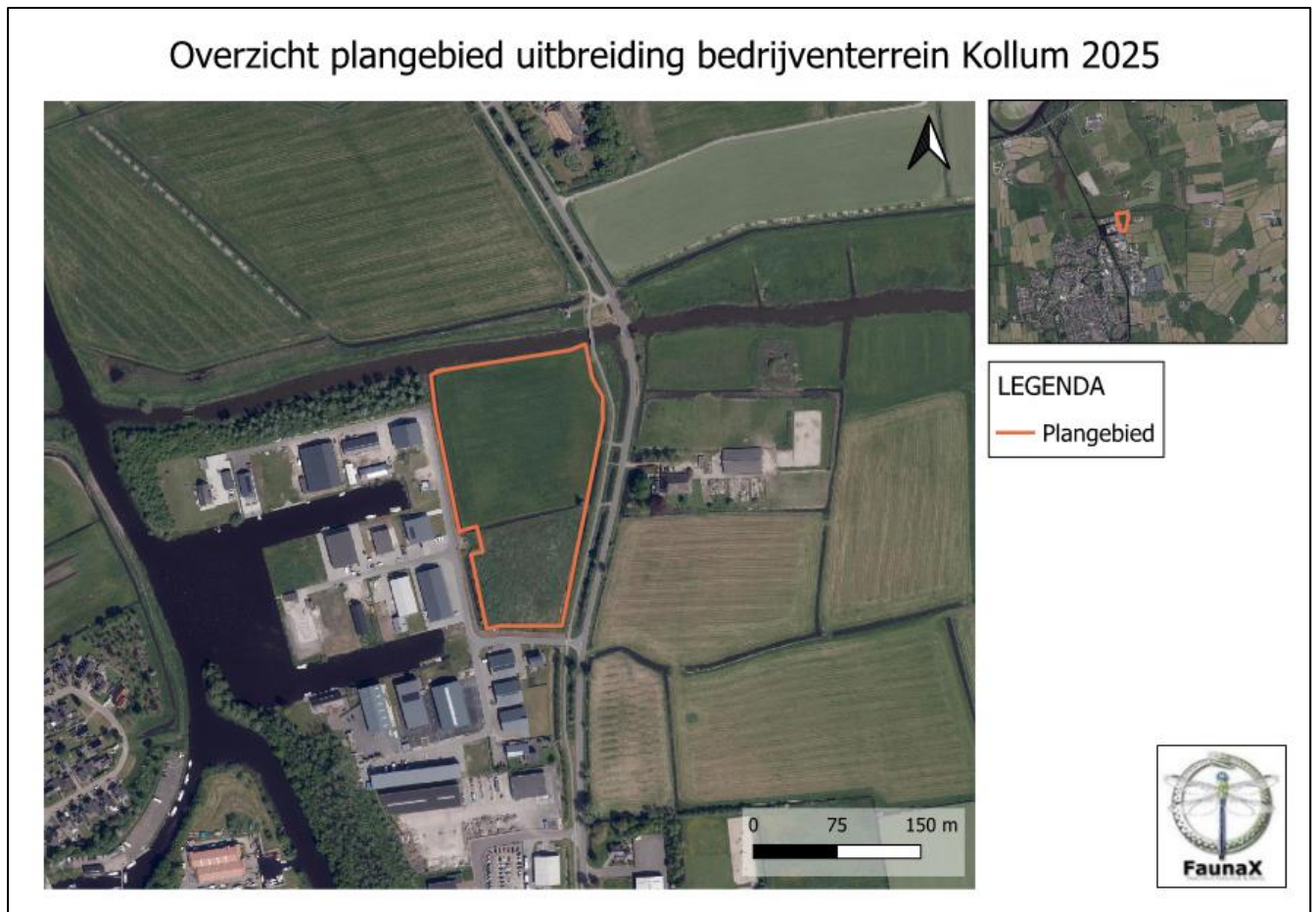
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een uitbreiding van het bedrijventerrein te realiseren te Kollum. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving van de Omgevingswet.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland, weidevogelgebieden en/of ganzengedooggebieden), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Omgevingswet (hierna Ow) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1. Het plangebied (rood omlijnd) te Kollum.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Omgevingswet beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden en/of houtopstanden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op donderdag 20 februari 2025 met een temperatuur van 7°C, matige zuidenwind en bewolking.

Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Omgevingswet worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Omgevingswet zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland, ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bestaat uit twee percelen, waarvan één een agrarische invulling heeft. Het andere, meest zuidelijk gelegen perceel kan op het moment van schrijven het beste worden omschreven als braakliggende grond, waar de vegetatie wat hoger staat.

Beide percelen in het plangebied worden vrijwel volledig omringd door sloten. Langs de randen van het meest zuidelijke gelegen perceel staan relatief jonge bomen. Ook bevindt zich op de scheiding tussen beide percelen een relatief oude wilg. Op het braakliggende perceel ligt een bult grond opgeslagen.

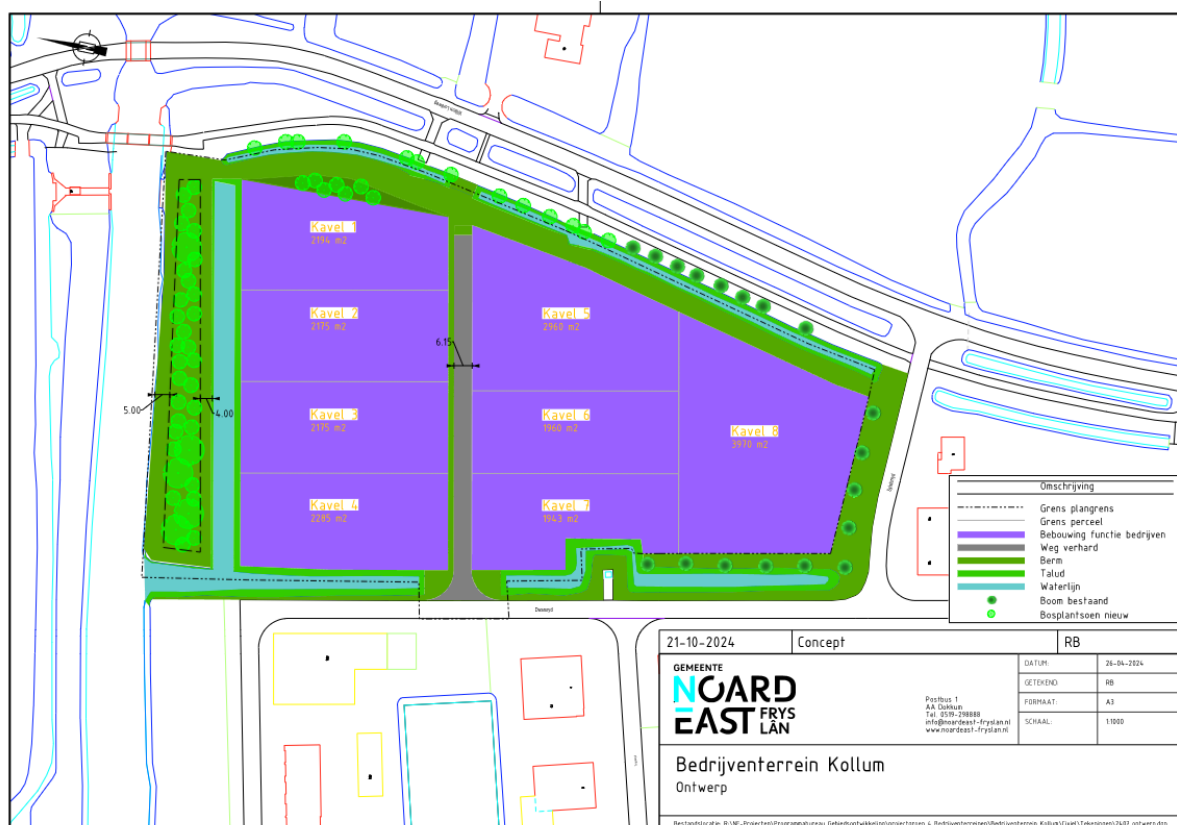
Het plangebied grenst aan de Dwarsryd. Deze watergang is verbonden met het Lauwersmeer. De omgeving van het plangebied wordt verder gekenmerkt door de bebouwde kom van Kollum en zowel intensief als extensief beheerd agrarisch gebied,

Het planvoornemen (figuur 2) bestaat uit het realiseren van een nieuw bedrijventerrein binnen het plangebied met circa acht nieuwe bedrijfspanden. De meest centraal gelegen sloot die de twee percelen van elkaar scheidt wordt gedempt. De overige sloten blijven gehandhaafd. Verder wordt uitgaande van figuur 2 een enkele boom gekapt. Dit betreft de hierboven beschreven wilg.

Los hiervan worden er vooral langs de noordkant van het plangebied bomen aangeplant en de zuidelijke bomenrij wordt aangevuld met nieuwe bomen. Ook wordt langs de noordkant een nieuwe sloot gerealiseerd.

Figuur 1: Impressie van het plangebied

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

De vegetatiestructuur binnen het plangebied wordt grotendeels gedomineerd door grassen, met name Engels raaigras. Hiertussen werden soorten aangetroffen als gewone braam, pitrus en smalle weegbree. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte (voedselarme) biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Ow beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. Bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten. Deze werden niet aangetroffen. Daarbij zijn de bomen binnen het plangebied jonge, lage bomen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten binnen het plangebied kan naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Gebouwbroeders

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van vogelsoorten die over het algemeen in bebouwing tot broeden komen, zoals huismus, ringmus, gierzwaluw, huiszwaluw en kerkuil. Binnen het plangebied staan geen kunstmatige bouwwerken waar dergelijke soorten in tot broeden kunnen komen.

Direct grenzend aan het plangebied ontbreken bedrijfspanden of andere gebouwen met platte daken. Iets verder van het plangebied staan enkele bedrijfspanden met platte daken. Soorten als scholekster en visdief komen geregeld tot broeden op dergelijke daken. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024 zijn deze soorten binnen de provincie Fryslân aangewezen als zogenaamde 'categorie 5' soorten. Dit houdt in dat de nesten van deze soorten alleen jaarronde bescherming genieten wanneer er sprake is van zwaarwegende ecologische redenen, zoals de afwezigheid van alternatieve nestgelegenheid of indien de gunstige staat van instandhouding (GSvI) op lokaal niveau van deze soorten in het geding komt als gevolg van het planvoornemen. In dit geval zit er voldoende afstand tussen het plangebied en de platte daken om significante negatieve effecten uit te sluiten. Hoewel eventuele nesten van scholeksters en visdieven in dit geval derhalve geen jaarronde bescherming genieten, zijn deze wel beschermd op het moment dat er sprake is van een actief broedgeval.

Overige jaarrond beschermde nesten

Diverse weidevogels zijn sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024 aangewezen als 'categorie 5' soorten. De grutto is recent (<5 jaar) waargenomen in de directe omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

De grutto is voornamelijk waargenomen ten oosten van het gebied waar de weilanden zeer nat zijn en ten noorden van het plangebied rondom een plas. Het plangebied is minder nat, maar biedt niettemin geschikte nestgelegenheid. Echter, gezien de ligging van het plangebied in een omgeving die wordt gekenmerkt door meer geschikte agrarische percelen is naar ons inzicht in dit geval geen sprake van zwaarwegende ecologische redenen voor de jaarronde bescherming van nesten van deze soorten. Eventuele nesten hiervan genieten wel bescherming wanneer er sprake is van een actief broedgeval.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde (boom)nesten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.
- Eventuele nesten van scholekster, visdief en grutto binnen de invloedssfeer van het planvoornemen genieten geen jaarronde bescherming, maar zijn wel beschermd wanneer er sprake is van een actief broedgeval.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Het plangebied en de omgeving daarvan biedt broedmogelijkheden voor deze vogelsoorten. Zoals hierboven besproken kunnen soorten als scholekster en visdief tot broeden komen op de platte daken van bedrijfspanden op enige afstand van het plangebied en biedt het plangebied tevens geschikte broedgelegenheid voor de grutto. Daarnaast kunnen soorten als houtduif en meerkoet tot broeden komen in de bomen of sloten binnen het plangebied. De nesten van deze soorten genieten in het geval van dit plangebied geen jaarronde bescherming, maar zijn wel beschermd wanneer er sprake is van een actief broedgeval. Dit broedproces vindt over het algemeen plaats in de broedperiode, welke grofweg loopt van 15 maart tot 15 juli. Deze periode kan echter eerder beginnen of later eindigen, afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden. Wat van belang is, is of er sprake is van een actief broedgeval. Zo ja, dan is deze beschermd.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied werden gecontroleerd op aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte boomholten. Hierbij werden geen boomholten aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in kunstmatige bouwwerken kan op voorhand worden uitgesloten. Binnen het plangebied staan geen kunstmatige bouwwerken waarin vleermuizen kunnen verblijven. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied geen sprake van gebouwen of bomen waarin zich verblijfplaatsen kunnen bevinden die negatieve effecten als gevolg van het planvoornemen kunnen ondervinden. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De bomenrij die langs het meest zuidelijk gelegen perceel van het plangebied loopt blijft, uitgaande van figuur 2, behouden. De realisatie van bebouwing in het plangebied heeft niet tot gevolg dat er een vliegroute wordt doorbroken. Wel dient de Dwarsryd mogelijk als vaste vliegroute voor vleermuizen die graag boven water foerageren, namelijk de watervleermuis en de meervleermuis. Vanwege de verbinding tussen de Sylster Ryd en de Pompster Ryd en het feit dat in de omgeving niet heel veel alternatieven aanwezig zijn kan dit een essentiële vliegroute betreffen. De twee aan water gebonden soorten zijn recent (<5 jaar) waargenomen in Kollum. Van de meervleermuis is zelfs een kraamkolonie uit Kollum bekend (bron: NDFF). Deze vliegroute wordt niet aangetast, maar kan wel verstoord worden door extra kunstlicht wat tussen zonsondergang en zonsopkomst op de watergang schijnt.

Verder dient het plangebied en de omgeving hiervan mogelijk als foerageergebied voor vleermuizen. Echter zijn er voldoende geschikte alternatieven, zoals de omliggende graslanden, waterpartijen en boomrijke percelen. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. Uit Kollum en omgeving zijn waarnemingen bekend van boommarter, bunzing, hermelijn, otter, waterspitsmuis en wezel (bron: NDFF). De aanwezigheid van veel van deze overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen. Binnen het plangebied werden bijvoorbeeld geen boomholten aangetroffen die geschikt zijn voor boommarters. Ook is in het plangebied geen geschikt habitat voor de waterspitsmuis aanwezig. De oeverzones in het plangebied bieden voor deze soort te weinig dekking. Op basis van dezelfde argumentatie kan ook het voorkomen van essentieel leefgebied of verblijfplaatsen van de otter op voorhand worden uitgesloten.

Kleine marterachtigen

Sinds de ingang van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn de kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn niet langer vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen binnen de provincie Fryslân. Van deze drie soorten zijn recente (<5 jaar) waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

Het leefgebied van kleine marterachtigen wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van genoeg dekking, bijvoorbeeld in de vorm van rietkragen of struiken.

In het plangebied, vooral in het meest zuidelijke deel, maar ook in de oeverzones elders is genoeg dekking voor deze soorten aanwezig. Daarnaast kunnen verblijfplaatsen niet worden uitgesloten door de laag sneeuw die aanwezig was tijdens het veldbezoek. Op basis hiervan kan niet worden uitgesloten dat zich van deze soorten verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied in het plangebied bevinden.

Figuur 3: Impressie van mogelijk geschikte dekking voor bunzing, wezel en hermelijn

Binnen het plangebied kunnen tevens zoogdiersoorten aanwezig zijn die binnen de provincie Fryslân ten tijde van dit schrijven zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, zoals de steenmarter. Voor deze soorten dient men zich te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (Bijlage I).

- De aanwezigheid van (leefgebied van) wezel, hermelijn en bunzing binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde zoogdiersoorten zoals waterspitsmuis en otter binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen andere licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van de in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedsfeer van de voorgenumen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Uit Kollum en de directe omgeving hiervan zijn geen waarnemingen van beschermde reptielen bekend. De ligging van het dorp op kleigrond (al hoewel met de overgang naar veen) speelt hierin een belangrijke rol.

- De aanwezigheid van (leefgebied van) reptielen binnen het plangebied, waaronder de ringslang kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. De aanwezigheid van de in Nederland voorkomende beschermde amfibieën binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Uit Kollum en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde amfibieën bekend (bron: NDFF). Daarnaast vormen de sloten in en om het plangebied geen geschikt habitat voor deze soorten.

Binnen het plangebied zijn wel andere, lichter beschermde amfibieën waargenomen, namelijk de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker, kleine watersalamander en de meerkikker. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde amfibieën binnen het plangebied, waaronder de heikikker kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige soort die redelijkerwijs (op basis van de habitatvoorkeur en het verspreidingsbeeld) binnen het plangebied voor kan komen is de grote modderkruiper. Leefgebied van deze soort bestaat in Nederland voornamelijk uit wateren met een goed ontwikkelde sliblaag. Alleen de sloot die de twee percelen van het plangebied doorkruist, wordt bij de werkzaamheden gedempt. Deze sloot staat in direct contact met de Dwarsryd. Het is dan ook aannemelijk dat zich in deze sloot roofvis bevindt. Ook is de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde waarneming van deze soort meer dan vijf kilometer. Negatieve effecten op het leefgebied van de grote modderkruiper als gevolg van het planvoornemen kunnen op basis van bovenstaande op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op (leefgebied van) grote modderkruiper als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Ow beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van dergelijke habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake.

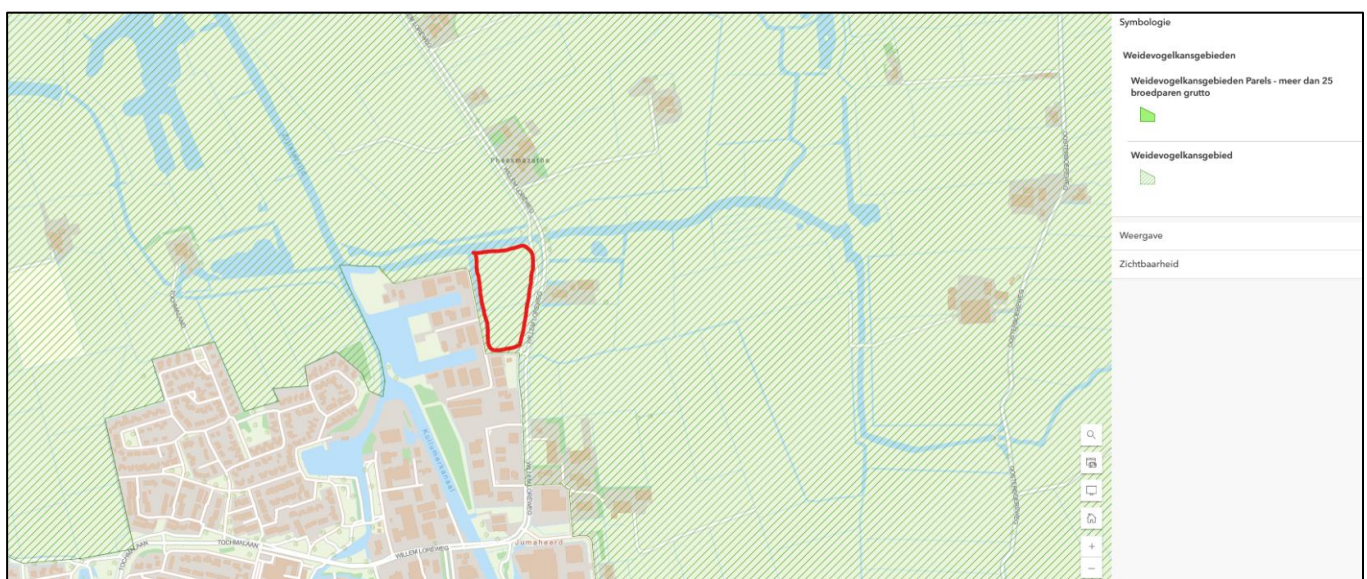
Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen geschikte waterlichamen aangetast waarin beschermde libellen zich voort kunnen planten. Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde ongewervelden als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie is één vorm van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking heeft op het plangebied. Het plangebied is niet aangewezen als ganzenfoerageergebied en is daarnaast geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) of een Natura2000-gebied (bron: Kaartenkijkdoos provincie Fryslân).

Het plangebied bevindt zich echter wel binnen de begrenzings van een door de provincie Fryslân aangewezen weidevogelkansgebied (figuur 4). Binnen het planvoornemen wordt de bestemming van het plangebied, dat te boek staat als agrarisch perceel, gewijzigd naar een bedrijfsbestemming. Als gevolg van het planvoornemen gaat derhalve een deel van weidevogelkansgebied verloren dat geschikt habitat voor weidevogels kan vormen. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in deze en bepaalt of (compenserende)maatregelen benodigd zijn voor de voortgang van het traject.

Figuur 4: Het plangebied (rood omlijnd) is onderdeel van een weidevogelkansgebied (diagonale lijnen) (bron: Kaartenkijkdoos provincie Fryslân).

- Mogelijk zijn (compenserende) maatregelen benodigd voor een deel van een groter weidevogelkansgebied dat als gevolg van een bestemmingsplanwijziging haar functie verliest. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in deze.
- Negatieve effecten op overige beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Het plangebied bevindt zich op circa 5,3 km van het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied Lauwersmeer (bron: Kaartenkijkdoos provincie Fryslân). Binnen het planvoornemen wordt een bedrijventerrein gerealiseerd. Hierbij komt waarschijnlijk extra stikstof vrij, bijvoorbeeld als gevolg van de inzet van mobiele werktuigen en na afronding van het planvoornemen als gevolg van toekomstige werkzaamheden op het bedrijventerrein. Mogelijk is voor de voortgang van het project een AERIUS-berekening benodigd. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in deze.

- Mogelijk is een AERIUS-berekening benodigd voor de voortgang van het project. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in deze.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van meer dan 20 bomen buiten de bebouwingscontour houtkap kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het plangebied wordt mogelijk een enkele boom gekapt ten midden van de twee percelen. Deze boom is geen onderdeel van een doorgaande bomenrij of een houtopstand. Het plangebied ligt vlak buiten de bebouwde kom van Kollum. Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht aangezien de kap minder dan 20 bomen betreft en het geen houtopstand betreft. De bebouwingscontour houtkap is opgenomen in een omgevingsplan, opgesteld door de gemeente.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Omgevingswet, onder het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal) zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art 11.37 Bal	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecooloog.
Zoogdieren	Verscheidene vleermuissoorten	Mogelijk					Vermijdt extra lichtuitstraling op de Dwarsryd. Anders → Nader Onderzoek
Zoogdieren	Hermelijn, wezel & bunzing	Mogelijk			X		Nader onderzoek of mitigatieplan
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja				X	Specifieke zorgplicht.
Gebieds-bescherming	Weidevogel-kansgebied	Ja					Informeren bij de provincie Fryslân
Gebieds-bescherming	(extra) Stikstofuitstoot	Ja					Informeren bij de provincie Fryslân

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen vogelsoorten broeden, waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten. Een deel van deze soorten betreft soorten die in de provincie zijn aangewezen als zogenaamde ‘categorie 5’ soorten, waaronder scholekster en grutto. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Vleermuizen

De Dwarsryd kan dienen als essentiële vliegroute voor verscheidene vleermuissoorten, zoals de watervleermuis en de meervleermuis. Volgens de Habitatrichtlijn is het verboden om deze vleermuissoorten te verstoren. We adviseren daarom om de uitstraling van extra kunstlicht in de richting van de Dwarsryd tussen zonsondergang en zonsopkomst te vermijden, zowel tijdens de werkzaamheden als bij het gebruik van de toekomstige bedrijfspanden. Is dit niet mogelijk, dan dient er nader onderzoek gedaan te worden om vast te stellen of uit te sluiten dat de Dwarsryd als essentiële vliegroute dient voor deze vleermuissoorten.

Hermelijn, wezel & bunzing

De aanwezigheid van (leefgebied van) hermelijn, wezel en bunzing binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. Vanaf de ingang van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn deze soorten binnen de provincie Fryslân niet langer vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen.

Voor wat betreft deze soorten zijn naar ons inzicht vervolgstappen benodigd voor de voortgang van het project. Voor wat betreft deze soorten kan binnen de provincie Fryslân worden gekozen voor een tweetal vervolgtrajecten.

Allereerst kan ervoor worden gekozen om nader onderzoek uit te voeren. Om de aanwezigheid van kleine marterachtigen vast te stellen of uit te sluiten, kan een struikrover (nestkast) met lokvoer geplaatst worden. Deze methode wordt geschikt geacht voor alle drie de soorten kleine marterachtigen. Indien één of meerder van de soorten kleine marterachtigen in het plangebied wordt vastgesteld, dient voor de betreffende soort(en) een vergunning aan de Omgevingswet in het kader van soortbescherming te worden aangevraagd.

Ook kan worden gekozen voor een tweede traject, waarbij meteen wordt uitgegaan van de aanwezigheid van de hermelijn, wezel en bunzing binnen het plangebied. Hierbij wordt het nader onderzoek overgeslagen en wordt er direct overgegaan tot een vergunningsaanvraag.

Overige zoogdieren

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten geldt een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht schrijft voor dat men bijvoorbeeld verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. Hierbij kan gedacht worden aan in een richting werken. De specifieke zorgplicht geldt voor de fysieke leefomgeving, inclusief elke soort en elk individu in Nederland. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

Weidevogelkansgebied

Het plangebied is onderdeel van een weidevogelkansgebied. Als gevolg van de bestemmingsplanwijziging verliest een deel van dit Weidevogelkansgebied haar functie. We adviseren te informeren bij de provincie Fryslân of in het kader van het planvoornemen sprake is van (financiële) compensatie.

(extra) Stikstofuitstoot

Voor de voortgang van de voorgenomen werkzaamheden is mogelijk een AERIUS-berekening benodigd. We adviseren, indien nodig, te informeren bij het bevoegd gezag in deze, de provincie Fryslân.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Vleermuizen:** vermijd extra uitstraling van kunstlicht tussen zonsondergang en zonsopkomst in de richting van de Dwarsryd tijdens en na de werkzaamheden
- **Hermelijn, wezel & bunzing:** nader onderzoek of vergunningaanvraag.
- **Zorgplicht:** naleven van de specifieke zorgplicht(en).
- **Weidevogelkansgebied:** informeren bij provincie Fryslân.
- **AERIUS-berekening:** informeren (indien nodig) bij provincie Fryslân.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

AERIUS calculator

<https://calculator.aerius.nl/>

NDDF

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abdd3>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Ow Soortbescherming

De Omgevingswet draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Omgevingswet verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 11.37 en 11.46 in het Besluit activiteiten leefomgeving, hierna Bal). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Binnen de Omgevingswet vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 11.46 Bal) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder vergunning aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle (op Europees grondgebied) inheemse vogelsoorten, zoals benoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, opzettelijk te beschadigen, te rapen of nesten van vogels opzettelijk weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort of wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces of wanneer een activiteit van belang is voor de instandhouding van een soort. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen), de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring of noodzakelijke activiteit. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Habitatrichtlijn

Voor alle soorten die zijn opgenomen onder bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel a), bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (excl. vogels benoemd onder artikel 1 van de vogelrichtlijn) geldt dat het verboden is om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, hun eieren te vernielen of te rapen en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen.

Daarnaast geldt voor de soorten die worden genoemd in bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel b) en bijlage I van het verdrag van Bern dat het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen verboden is. Dit verbod is niet van toepassing wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Of dit van toepassing is hangt ook in dit geval af van meerdere factoren, zoals de periode van het jaar waarin jongen worden geworpen, de bloeiperiode, de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als noodzakelijke activiteit.

Overige in Nederland beschermde soorten

In bijlage IX, onderdeel a van het Bal worden nationaal beschermde soorten genoemd. Het is verboden deze opzettelijk te doden of in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers die zijn opgenomen in deze bijlage te vangen. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van deze soorten opzettelijk te beschadigen en te vernielen. Hiernaast is het verboden om soorten die zijn opgenomen onder onderdeel b van bijlage IX te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Dit verbod geldt niet voor de soorten bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Ook geldt dit verbod niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân

Hoewel de Omgevingswet een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Omgevingsverordening 2022 door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/prb-2023-13499.pdf>

Tabel 1. Vrijgestelde Verordening Omgevingswet Provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaard(middelste groene)kikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Omgevingswet zelf.

De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting, ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten tweede is het van belang dat de vrijstelling alleen van toepassing is als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is (artikel 11.59 Bal) en geen andere bevredigende oplossing voorhanden is (Artikel 8,74l, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving, hierna Bkl).

Ten derde geldt de aangewezen vergunningsvrije activiteit voor de in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening bij betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.

Ten vierde blijft de zorgplicht, zoals bepaald in artikel 11.27 (Bal) onverminderd van kracht met het toepassen van de hierboven benoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit.

Indien bovengenoemde voor ruimtelijke ingrepen vrijgestelde soorten voorkomen binnen een plangebied of buiten een plangebied, maar binnen de invloedssfeer van een planvoornemen, is een vergunning voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 11.27 Bal

Onder de Ow zijn twee vormen van zorgplicht benoemd; een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat overheden, bedrijven en burgers allen verantwoordelijk zijn voor de leefomgeving.

Wanneer sprake is van specifieke rijksregels, bijvoorbeeld in het geval van ruimtelijke ingrepen, wordt deze algemene zorgplicht vervangen door een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). In deze specifieke zorgplicht wordt benoemd dat een handeling onder deze specifieke zorgplicht valt als de persoon die de handeling uitvoert weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook het nalaten van een handeling kan onder deze specifieke zorgplicht vallen. De specifieke zorgplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen kan worden opgedeeld in drie stappen voor de persoon die de handeling uitvoert. Deze persoon is verplicht;

- a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Wanneer ruimtelijke ingrepen betrekking hebben op een rijksmonument of werelderfgoed zijn opties b en c niet aan de orde.

Ow Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS), Natura 2000-gebieden en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

NatuurNetwerk Nederland

Strikt genomen valt slechts een deel van het NNN onder de Omgevingswet aangezien dit deels bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk. In artikel 7.8 Bkl zijn instructieregels opgenomen voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Deze wezenlijke kenmerken en waarden worden provinciaal vastgesteld conform artikel 7.7 van het Bkl.

Ook het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in de Omgevingswet. In artikel 7.8 Bkl wordt beschreven dat de regels, die worden opgesteld door de provincies verzekeren dat in ieder geval de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NatuurNetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijft.

Natura 2000-gebieden

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op een Natura2000-gebied moet onderscheid worden gemaakt tussen een Natura2000-activiteit en een andere type activiteit. Een natura2000-activiteit wordt in artikel 1.1 van de Omgevingswet gedefinieerd als een “activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura2000-gebied.” Tenzij sprake is van een vergunningsvrij geval dient voor deze activiteiten een voortoets te worden uitgevoerd.

Hoewel voor andere typen activiteiten of voor vergunningsvrije activiteit geen vergunningsplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Onder de Omgevingswet wordt het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, welke tevens onderdeel was van de voormalige Wet natuurbescherming, voortgezet. Beleidsregels met betrekking tot intern en extern salderen blijven voorlopig onveranderd. Zo vindt vergunningverlening voor natura2000-activiteiten met stikstofdepositie plaats aan de hand van stikstofdepositieruimte in AERIUS register.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Zowel de staat als provincies kunnen op basis van artikel 2.44 van de Omgevingswet bijzondere natuurgebieden en in het geval van provincies bijzondere landschappen aanwijzen. In het geval van bijzondere nationale natuurgebieden kunnen deze worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura2000-gebied. In het geval van bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen hanteert de betreffende provincie hierin eigen juridische bescherming.

Zo is in sommige provincies een zogenaamde ‘nee, tenzij’-principe van kracht, waardoor sprake is van juridisch beschermingsregime naast het NNN en Natura2000.

Ow Houtopstanden

In Afdeling 11.3 Bal zijn de regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen opgenomen. Het vellen van (een deel van) houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en een her-plantplicht (art 11.129 Bal). Deze bescherming geldt alleen voor houtopstanden vanaf 10 are en bomenrijen met meer dan 20 bomen, buiten een zogenaamde ‘bebouwingscontour houtkap’. Deze moet worden aangewezen in een omgevingsplan en is hierin terug te vinden. Indien dit niet het geval is, kan een voorloper, zoals de bebouwde kom Wet natuurbescherming of Boswet worden geraadpleegd.

Als uitbreiding hierop is tevens een specifieke zorgplicht van kracht voor het vellen van houtopstanden, het her-planten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gedaan (art 11.116 Bal). Deze specifieke zorgplicht stelt dat degene die vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in hout uitvoert of in het bezit is van hout verplicht is om nadelige gevolgen op natuurbescherming, instandhouding areaal houtopstanden in Nederland en de bescherming van landschappelijke waarden achterwege te laten, tenzij dit niet redelijkerwijs kan worden gevegd. Indien hier sprake van is, dienen negatieve effecten zoveel mogelijk te worden beperkt en/of ongedaan te worden gemaakt.

Op deze wetgeving zijn enkele uitzonderingen, naast de reeds genoemde uitzonderingen. Zo zijn houtopstanden op erven of in tuinen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen niet ouder dan 20 jaar, kweekgoed, uit populieren of wilgen bestaande wegbeplanting, beplanting langs waterwegen of een-rij-ige beplantingen langs landbouwgronden, dunningen en beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor de productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013 uitgezonderd.